

U 103/2022 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om förslagen till rådets direktiv och förordning (*modernisering av mervärdesbeskattningen i den digitala tidsåldern*)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 8 december 2022 till rådets direktiv om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller bestämmelser om mervärdesskatt i den digitala tidsåldern, till rådets genomförandeförordning om ändring av genomförandeförordning (EU) 2082/2011 vad gäller vissa informationskrav för särskilda ordningar för mervärdesskatt och till rådets förordning om ändring av förordning (EU) 904/2010 vad gäller behövliga arrangemang för administrativt samarbete inom mervärdesbeskattning i den digitala tidsåldern samt en promemoria om förslagen.

Helsingfors den 19 januari 2023

Finansminister Annika Saarikko

Specialsakkunnig Pauliina Pitkänen

FÖRSLAG OM MODERNISERING AV MERVÄRDESBESKATTNINGEN I DEN DIGITALA TIDSÅLDERN**1 Bakgrund**

Europeiska kommissionen lade den 8 december 2022 fram följande förslag till modernisering av mervärdesbeskattningen i den digitala tidsåldern:

- ett förslag till rådets direktiv om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller bestämmelser om mervärdesskatt i den digitala tidsåldern, COM(2022) 701,
- ett förslag till rådets genomförandeförordning om ändring av genomförandeförordning (EU) 282/2011 vad gäller vissa informationskrav för särskilda ordningar för mervärdesskatt, COM(2022) 704, samt,
- ett förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EU) 904/2010 vad gäller behövliga arrangemang för administrativt samarbete inom mervärdesbeskattning i den digitala tidsåldern, COM(2022) 703.

Förslagen syftar till att modernisera, förtydliga och förenkla bestämmelserna om mervärdesskatt inom EU. Enligt kommissionen har ordningen för mervärdesskatt blivit benägen att utsättas för bedrägerier och komplicerad för företagen. Bestämmelserna om mervärdesskatt för gränsöverskridande handel är redan 30 år gamla och de har inte anpassats till affärsverksamhet som bedrivs i den digitala tidsåldern. Inom ordningen för mervärdesskatt har man ännu inte fullskaligt utnyttjat de möjligheter som den tekniska utvecklingen medför. Med hjälp av nya digitala lösningar kan man ännu effektivare än tidigare ingripa i momsgapet. Samtidigt kan man med hjälp av dem förenkla momsskyldigheterna och minska de kostnader som de orsakar företagen.

Förslagen grundar sig på kommissionens meddelande av den 15 juli 2020 om en handlingsplan för rättvis och enkel beskattning till stöd för återhämtningsstrategin (COM(2020) 312) samt kommissionens arbetsprogram 2022 (COM(2021) 645). Förslagen är en del av kommissionens program för lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat (Refitprogrammet).

Enligt kommissionen utgör mervärdesskattedirektivet ett betydande hinder för digitalisering, eftersom medlemsstaterna ska skaffa ett undantagstillstånd för att kunna införa krav på digital rapportering som grundar sig på elektronisk fakturering. Trots detta har många medlemsstater redan infört olika krav på digital rapportering. Mervärdesskattedirektivet ger medlemsstaterna en omfattande prövningsrätt att införa de skyldigheter som de anser nödvändiga för att säkerställa korrekt skatteuppbörd och förhindra kringgående av skatt. Följaktligen varierar rapporteringskraven märkbart mellan medlemsstaterna. Om ett företag verkar i flera medlemsstater, ger oklar reglering och olika rapporteringskrav upphov till betydande kostnader, vilket medför olägenheter för den inre marknadens funktion. Dessutom möjliggör den nuvarande ordningen för rapportering av ekonomiska transaktioner inom EU inte att medlemsstaterna effektivt kan ingripa i mervärdesskattebedrägerier i anknytning till dessa transaktioner.

Plattformsekonomin tillväxt har gett upphov till nya utmaningar för ordningen för mervärdesskatt. I och med plattformsekonomin kan privatpersoner och näringsidkare med verksamhet i liten skala som inte är skattskyldiga för sin försäljning skattefritt erbjuda tjänster via plattformar och på så sätt utnyttja de skalfördelar och nätverkseffekter som plattformarna erbjuder. Sådan verksamhet konkurrerar med den affärsverksamhet som bedrivs av skattskyldiga, vilket medför snedvridning av konkurrensen på den inre marknaden. Enligt kommissionen orsakas neutralitetsproblem i synnerhet inom branscherna persontransporter och logi. Enligt kommissionen är det också problematiskt att de bestämmelser om mervärdesskatt som tillämpas på försäljning via plattformarna inte är tillräckligt klara och medlemsstaterna har tillämpat mervärdesskattedirektivets bestämmelser om plattformar på olika sätt.

I direktivet om mervärdesskatt på e-handel föreskrivs det om momsskyldigheter för marknadsplatser på nätet och om de förenklingsåtgärder som hjälper företag att iaktta momsskyldigheterna för tillhandahållande av tjänster, distansförsäljning och import av varor. Dessa inkluderar elektronisk registrering som mervärdesskattskyldig och betalning av mervärdesskatt via en enda kontaktpunkt, vilket innebär registrering i en enda medlemsstat i stället för att registrering ska göras i alla de medlemsstater där konsumtionen sker. Genom dessa åtgärder som trädde i kraft den 1 juli 2021 förbättrades iakttagandet av bestämmelserna om mervärdesskatt genom att förenkla ordningen för mervärdesskatt. Enligt kommissionen finns det emellertid ännu flera situationer där en skattskyldig är tvungen att registrera sig i flera olika medlemsstater, vilket ger upphov till en betydande administrativ börda.

2 Förslagets syfte

Förslaget syftar till att modernisera rapporteringskraven avseende mervärdesskatt och underlätta elektronisk fakturering, revidera bestämmelserna om mervärdesskatt för plattformsekonomin och övergå till en enda registrering som mervärdesskattskyldig i EU.

Enligt kommissionens bedömning ger förslagen under 2023–2032 nettofördelar på sammanlagt 172–214 miljarder euro.

3 Förslagets huvudsakliga innehåll

Förslagen omfattar tre huvudsakliga åtgärdshelheter som syftar till att:

- 1) Revidera rapporteringskraven avseende mervärdesskatt genom att införa krav på digitala rapportering som bidrar till att förenhetliga de uppgifter som den skattskyldiga ska lämna om varje transaktion till skattemyndigheterna i elektronisk form. Samtidigt införs obligatorisk e-fakturerings vid gränsöverskridande transaktioner.
- 2) Svara mot svårigheterna inom plattformsekonomin genom att revidera de bestämmelser om mervärdesskatt som tillämpas på plattformsekonomi för att säkerställa likabehandling genom att förtydliga de bestämmelser om försäljningsland som tillämpas på dessa transaktioner och effektivisera plattformarnas roll i uppbörden av mervärdesskatt då de möjliggör försäljning av varor och av kortvarig logi eller persontransporter, och
- 3) Undvika behovet av flera registreringar som mervärdesskattskyldig i EU och förbättra deklaration av mervärdesskatt som ska betalas för distansförsäljning av varor och funktionen för de särskilda ordningar med en enda kontaktpunkten som används för betalningen genom att införa en enda registrering som mervärdesskattskyldig i EU. Detta innebär förbättrad funktion för de

särskilda ordningarna samt utvidgad användning av särskilda ordningar och omvänd skattskyldighet för att kunna minimera de situationer där en skattskyldig ska registrera sig i en annan medlemsstat.

De föreslagna åtgärderna vidtas stegvis under perioden 2024–2028.

3.1 Digitala momsskyldigheter

3.1.1 Revidering av digital rapportering av mervärdesskatt

För att förbättra skattekontrollen av gränsöverskridande transaktioner inom EU och undanröja den nuvarande oklarheten till följd av medlemsstaternas olika rapporteringsordningar föreslås en revidering av momsskyldigheterna genom att införa digital rapportering av mervärdesskatt. Kommissionens lagförslag innehåller dessutom bestämmelser om elektronisk fakturering som stödjer den digitala rapporteringen av mervärdesskatt.

Enligt kommissionens förslag revideras rapporteringen av gemenskapsinterna transaktioner. Den föreslagna rapporteringen gäller enskilda transaktioner och är obligatorisk vid gränsöverskridande gemenskapsintern handel med varor och handel med tjänster inom EU. Kraven på digital rapportering gäller samma transaktioner som rapporteras i nuläget med en sammandragsdeklaration med undantag av varor som överförs i enlighet med de arrangemang för avropslager som avses i artikel 17 a i mervärdesskattedirektivet. Rapporteringskraven gäller på så sätt handel mellan företag. Det obligatoriska kravet på rapportering gäller utöver säljaren även köparen, eftersom det för att bekämpa mervärdesskattebedrägerier är viktigt att kunna jämföra de uppgifter som säljaren deklarerat med de uppgifter som köparen deklarerat. Nuvarande sammandragsdeklaration ska inte längre krävas.

I kommissionens förslag ges medlemsstaterna möjlighet att införa transaktionsspecifik rapportering även i situationer i det egna hemlandet. Medlemsstaternas interna krav på rapportering ska dock motsvara de krav på digital rapportering som gäller för gemenskapsinterna transaktioner.

För att uppnå behövlig enhetlighet i rapporteringen av gemenskapsinterna transaktioner ska samma uppgifter rapporteras i alla medlemsstater. I förslaget konstateras vidare att obehövlig administrativ börda som riktar sig mot företag med verksamhet i flera medlemsstater ska undvikas. Medlemsstaterna ges inte möjlighet att begära andra uppgifter. Som grund för rapporteringen av mervärdesskatt används en strukturerad faktura i elektroniskt format. Standarden är den standard som i kommissionens genomförandebeslut (EU) 2017/1879 om att offentliggöra hänvisningar till den europeiska standarden för elektronisk fakturering och den berörda förteckningen över syntax har antagits i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/55/EU. Den europeiska standarden innehåller en semantisk modell för den elektroniska fakturans centrala delar. Fakturor enligt denna standard ska godkännas i alla medlemsstater. Medlemsstaterna kan tillåta att uppgifter lämnas in från elektroniska fakturor även med andra kompatibla dataformat.

3.1.2 Införa elektronisk fakturering

Obligatorisk elektronisk fakturering föreslås bli införd för fakturering av gränsöverskridande gemenskapsinterna transaktioner. Medlemsstaterna kan om de vill införa elektronisk fakturering även för lokal försäljning. Det ska endast i begränsad utsträckning vara möjligt att använda pappersfakturor.

Mottagarens godkännande krävs inte för att utfärda en elektronisk faktura. Enligt förslaget får det inte heller krävas förhandstillstånd eller verifiering av skatteförvaltningen för att utfärda eller sända en elektronisk faktura till kunden.

För att på ett effektivt sätt kunna genomföra ordningen för mervärdesskatt, ska uppgifterna lämnas till skatteförvaltningen utan dröjsmål. Fakturan ska utfärdas inom en utsatt tid på två arbetsdagar från det att den beskattningsbara transaktionen genomfördes, det vill säga då fakturan utfärdas eller borde ha utfärdats. Fakturorna ska innehålla vissa uppgifter som behövs för skattekontroll och mer än det får inte heller krävas i respektive medlemsland. Till innehållskraven för fakturan läggs försäljarens bankkontonummer och förfallodag för betalningen för att kunna följa penningflödena. Obligatoriska uppgifter i rättelsefakturer är dessutom en hänvisning till det löpande numret på den tidigare fakturan.

3.1.3 Centraliserad elektronisk databas för mervärdesskatt

Införandet av digital rapportering syftar till att främja skatteuppbörden genom att tillhandahålla skatteförvaltningarna uppgifter om varje transaktion. Kommissionen föreslår en nytt centraliserat system för utbyte av information om mervärdesskatt, nedan VIES-systemet, för att medlemsstaternas skatteförvaltningar effektivt ska ha tillgång till uppgifterna och för att underlätta analys och korskontroll av uppgifterna inom EU. Medlemsstaterna åläggs skyldighet att förmedla information till VIES-systemet. Den viktigaste informationen som är föremål för utbyte via VIES-systemet är uppgifter som samlats in om gränsöverskridande transaktioner. Dessutom utbyts information som hänför sig till identifiering av skattskyldiga.

Även i nuläget utbyts information om mervärdesbeskattning mellan medlemsstaterna bland annat om de skattskyldigas gränsöverskridande försäljning. Dessa uppgifter samlas in med den sammandragsdeklaration som lämnas varje månad. I fortsättningen ska denna sammandragsdeklaration inte längre samlas in, utan den ersätts av uppgifterna om varje transaktion som förmedlas via medlemsstaterna till VIES-systemet.

Enligt förslaget ska de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna förmedla uppgifter till VIES-systemet senast inom en dag från det att de uppgifter som den skattskyldiga lämnat har samlats in. Kommissionen utvecklar, upprätthåller, styr och förvaltar det centraliserade systemet tekniskt, men varje medlemsstat utvecklar, upprätthåller, styr och förvaltar tekniskt det nationella elektroniska systemet för att de uppgifter som lämnas in automatiskt ska förmedlas till det centraliserade systemet. De tjänstemän som medlemsstaterna utsett har tillgång till VIES-systemet för tillsynen över att lagstiftningen om mervärdesskatt tillämpas korrekt och bekämpning av mervärdesskattebedrägerier. Informationen sparas i VIES-systemet i fem års tid för att medlemsstaterna ska ha rimlig tid att granska mervärdesskatten. Därefter avförs uppgifterna oåterkalleligt.

På VIES-systemet tillämpas begränsningar av rättigheter och skyldigheter avseende dataskydd i enlighet med artikel 55.5 i förordning (EU) nr 904/2010.

Ikraftträdande

Bestämmelserna i direktivet och förordningen ska tillämpas från den 1 januari 2028.

3.2 Mervärdesbeskattning inom plattformsekonomin

3.2.1 Försäljning av kortvarig inkvarteringstjänst eller persontransport via ett elektroniskt gränssnitt

Kommissionen föreslår att skattskyldiga som möjliggör försäljning av kortvarig logi och persontransporter genom att använda ett elektroniskt gränssnitt, såsom en marknadsplats, en plattform, en portal eller något motsvarande verktyg omfattas av uppbörd av mervärdesskatt. Enligt förslaget betraktas en upprätthållare av ett elektroniskt gränssnitt på vissa villkor köpa logi eller persontransporter av säljaren och sälja tjänsten vidare till köparen. Förfarandet tillämpas då säljaren av den kortvariga inkvarteringstjänsten eller persontransporten är en annan aktör än en som ska betraktas skattskyldig, såsom en privatperson eller näringsidkare med verksamhet i liten skala. Upprätthållaren av det elektroniska gränssnittet redovisar mervärdesskatt för försäljning av logi eller persontransporter via gränssnittet. Tjänsteleverantörens försäljning av logi eller persontransporter till upprätthållaren av det elektroniska gränssnittet är befriad från skatt.

Tillämpningsområdet för det föreslagna förfarandet som gäller elektroniska gränssnitt omfattar inte situationer där det tillämpas särskilda ordningar som gäller resebyråer.

En skattskyldig som upprätthåller ett elektroniskt gränssnitt och en säljare av logi och persontransporter som erbjuds via ett elektroniskt gränssnitt kan då vissa villkor uppfylls tillämpa den särskilda ordningen för små företag på sin egen försäljning.

Enligt kommissionens förslag finns närmare bestämmelser om detaljerna kring den praktiska tillämpningen i rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011, såsom när en upprätthållare av ett elektroniskt gränssnitt anses möjliggöra försäljning av tjänsten via ett elektroniskt gränssnitt eller på vilket sätt upprätthållaren av ett elektroniskt gränssnitt kan fastställa tjänsteleverantörens status i fråga om skattskyldighet.

3.2.2 Varuleveranser som sker via elektroniska gränssnitt inom EU

Kommissionen föreslår att ansvaret för uppbörden av mervärdesskatt för upprätthållare av elektroniska gränssnitt utökas även i fråga om varuhandeln för att kunna säkerställa likabehandling av säljare etablerade inom och utanför EU då de säljer varor via ett elektroniskt gränssnitt inom EU.

För närvarande tillämpas den särskilda skattskyldigheten för upprätthållare av ett elektroniskt gränssnitt på varuhandel inom EU endast då en skattskyldig som inte är etablerad inom gemenskapen säljer varor till någon annan än en köpare som ska betraktas skattskyldig. Enligt kommissionens förslag ska en upprätthållare av ett elektroniskt gränssnitt som möjliggör försäljning av varor via det elektroniska gränssnittet betraktas som säljare av varan vid alla leveranser som sker inom gemenskapens område oberoende av köparens skattskyldighetsstatus eller huruvida varans egentliga säljare är etablerad inom gemenskapen eller inte. En upprätthållare av ett elektroniskt gränssnitt ska anses köpa varan av den egentliga säljaren och sälja den vidare till köparen. Ett undantag utgör en situation där upprätthållaren av ett elektroniskt gränssnitt endast verkar lokalt inom en medlemsstat.

Upprätthållaren av ett elektroniskt gränssnitt ska dessutom betraktas som den som överför varan alltid då varor överförs från ett lager på gemenskapens område till ett annat lager som ligger i en annan medlemsstat och upprätthållaren av ett elektroniskt gränssnitt möjliggör överföringen av varan. Upprätthållaren av ett elektroniskt gränssnitt betraktas som säljare även när det gäller senare leveranser som sker efter en sådan överföring.

3.2.3 Försäljningsland för en tjänst som tillhandahålls av en skattskyldig upprätthållare av ett elektroniskt gränssnitt

Enligt kommissionens förslag ska bestämmelserna förtydligas om försäljningsland för tjänster som tillhandahålls via plattformar och som bidrar till att möjliggöra försäljning via det elektroniska gränssnittet. Enligt förslaget behövs ett förtydligande av bestämmelserna eftersom mervärdesskattebehandlingen av tjänster som plattformarna tillhandahåller har varierat mellan medlemsländerna. En del av medlemsstaterna har i sin beskattningspraxis betraktat tjänsterna som elektroniska tjänster medan andra betraktat dem som förmedlingstjänster. Kommissionen föreslår att platsen för tillhandahållandet av en tjänst som tillhandahålls av ett elektroniskt gränssnitt och som möjliggör försäljning via det elektroniska gränssnittet är den plats där huvudtransaktionen genomförs enligt bestämmelserna i mervärdesskattedirektivet.

3.2.4 Den mervärdesskattemässiga behandlingen av kortvarig logi

I mervärdesskattedirektivet är uthyrning av fast egendom befriad från skatt. Enligt direktivet tillämpas denna befrielse emellertid inte på tillhandahållande av logi inom hotellbranschen eller branscher med liknande funktion. Enligt kommissionen har vissa medlemsstater tillämpat befrielse från skatt när det gäller uthyrning av fast egendom även på kortvarigt tillhandahållande av logi.

Enligt kommissionens förslag preciseras bestämmelserna om undantag från skatteplikt i mervärdesskattedirektivet så att oavbruten uthyrning av logi under högst 45 dagar ska jämföras med tillhandahållande av logi inom hotellbranschen. Enligt kommissionens förslag kan det således inte på sådan försäljning av kortvarig logi tillämpas befrielse från skatt som gäller uthyrning av fast egendom och försäljningen omfattas av mervärdesskatt.

Ikraftträdande

Bestämmelserna i direktivet och förordningen ska tillämpas från den 1 januari 2025.

3.3 En enda registrering som mervärdesskattskyldig i EU

3.3.1 Allmänt

Kommissionen föreslår åtgärder som syftar till att minska behovet att registrera sig som mervärdesskattskyldig i flera medlemsstater. Bland annat föreslår kommissionen att tillämpningsområdet för ordningen för registrering, deklaration och betalning av mervärdesskatt via en enda kontaktpunkt (särskilda ordningar) utvidgas så att funktionen för de särskilda ordningarna förbättras. Med särskilda ordningar avses tre särskilda ordningar som grundar sig på mervärdesskattedirektivet: unionsordningen, ordningen för tredjeländer och den särskilda ordningen för import. Dessutom möjliggörs användning av omvänd skattskyldighet i handeln mellan skattskyldiga.

Kommissionen föreslår också åtgärder som bidrar till att främja myndigheternas möjligheter att bekämpa bedrägerier och genomföra skattekontroll.

3.3.2 Granskningar som förbättrar de särskilda ordningarnas funktion

Kommissionen föreslår att vissa bestämmelser i direktivet om mervärdesskatt vid e-handel ska ses över för att förtydliga regleringen.

Principerna för beräkning av gränsvärdet på 10 000 euro för små företag ska ses över.

Bestämmelserna i mervärdesskattedirektivet om ordningen för tredjeländer avseende tjänster som tillhandahålls av skattskyldiga som inte är etablerade inom gemenskapen preciseras så att den ordningen tillämpas på alla tjänster som säljs till konsumenter inom gemenskapen. Ordningen tillämpas således också då konsumenten inte är etablerad inom gemenskapen.

Mervärdesskattedirektivets bestämmelser om återbetalningar som tillämpas på skattskyldiga som använder unionsordningen och den särskilda ordningen för import ska preciseras.

Dessutom förtydligas mervärdesskattedirektivets bestämmelse om tidpunkten när skatten blir utkrävbär i unionsordningen och ordningen för tredjeländer vad gäller leveranser som ska deklarerar.

3.3.3 Tillämpningsområdet för unionsordningen utvidgas för viss försäljning

Enligt kommissionens förslag kan försäljning till andra än skattskyldiga inom unionsordningen i fortsättningen deklarerar även i följande situationer:

- säljaren installerar eller monterar varorna,
- försäljning i transportmedel på gemenskapens område,
- försäljning av el, sådan gas som levereras genom ett naturgasnät som finns inom gemenskapens område eller genom ett nät som är anslutet till ett sådant naturgasnät eller värme och kyla som levereras genom ett nät för värme och kyla, samt
- lokal försäljning av varor.

Dessutom föreslår kommissionen att tillämpningsområdet för unionsordningen utvidgas så att det inom den särskilda ordningen också är möjligt att deklarerar skattefri försäljning samt försäljning som omfattas av nollskattesats.

3.3.4 Leveranser av varor som omfattas av marginalskatteförfarande

Kommissionen föreslår att definitionen av gemenskapsintern distansförsäljning ändras så att dess tillämpningsområde även omfattar leveranser av begagnade varor, konstverk, samlarföremål eller antikviteter som omfattas av ordningen för beskattning av vinstmarginal. Då är det möjligt att använda en särskild ordning för att deklarerar försäljning av dessa.

Dessutom ska bestämmelserna om försäljningsland för varorna i fråga ändras så att beskattningen sker i destinationslandet. Enligt förslaget betraktas som leveransplats för gemenskapsintern distansförsäljning av begagnade varor, konstverk, samlarföremål och antikviteter som omfattas av ordningen för beskattning av vinstmarginal den plats där varorna befinner sig när försändelsen eller transporten anländer till förvärvaren. Enligt den nya bestämmelse om försäljningsland som ska fogas till direktivet är försäljningslandet för de varor som omfattas av ordningen för beskattning av vinstmarginal den stat där köparen är etablerad då ingen transport hänför sig till leveransen av varorna eller transporten sker inom en medlemsstat.

3.3.5 Tillämpning av omvänd skattskyldighet

Kommissionen föreslår att medlemsstaterna alltid ska tillåta tillämpning av omvänd skattskyldighet då en skattskyldig som inte är registrerad som skattskyldig i varans försäljningsland säljer varan till en köpare som är momsregistrerad i den medlemsstaten. På så sätt kan det enligt kommissionen undvikas att säljaren behöver registrera sig som mervärdesskattskyldig i försäljningslandet.

Obligatorisk omvänd skattskyldighet ska emellertid inte tillämpas på leveranser av begagnade varor, konstverk, samlarföremål eller antikviteter som omfattas av ordningen för beskattning av vinstmarginal.

För att möjliggöra kontroll ska en sammandragsdeklaration lämnas om försäljning mellan skattskyldiga som omfattas av omvänd skattskyldighet. På försäljningen tillämpas i ett senare skede de krav på digital rapportering som kommissionen föreslagit.

3.3.6 Överföringar av rörelsetillgångar

Överföring av rörelsetillgångar från en medlemsstat till en annan är en situation som ännu leder till att skattskyldiga ska registrera sig i flera olika medlemsstater. Kommissionen föreslår att överföring av rörelsetillgångar från en medlemsstat till en annan befrias från skatt och att överföringarna deklarerar inom ramen för en särskild ordning. För att undvika problem i anknytning till avdragsrätten ska detta förfarande emellertid inte gälla överföring av sådana varor för vilka den skattskyldiga inte har full avdragsrätt för ett gemenskapsinternt förvärv eller överföring av varor som hör till den skattskyldigas anläggningstillgångar.

Eftersom den förenklingen som kommissionen föreslår för överföringar av rörelsetillgångar även omfattar överföringar av varor som numera omfattas av arrangemang med avropslager, behöver arrangemang med avropslager inte längre tillämpas. Kommissionen föreslår att överföringar genom arrangemang med avropslager inte längre kan göras efter den 31 december 2024. Arrangemang med avropslager slopas helt den 31 december 2025.

3.3.7 Ändringar i den särskilda ordningen för import

Kommissionen föreslår åtgärder som främjar iakttagandet av bestämmelserna om mervärdesskatt och myndigheternas kontrollmöjligheter vid distansförsäljning av varor.

Det är för närvarande frivilligt att införa den särskilda ordningen för import. Kommissionen föreslår att användning av den särskilda ordningen för import ska vara obligatorisk för upprätthållare av elektroniska gränssnitt som möjliggör import av varor till konsumenterna inom gemenskapen. Det här ska dock inte gälla skattskyldiga som via ett elektroniskt gränssnitt möjliggör försäljning enbart inom den medlemsstat där den skattskyldige är etablerad.

Kommissionen föreslår att utbytet av information som sker före importen mellan försäljaren eller upprätthållaren av det elektroniska gränssnittet och tullmyndigheten ska utvecklas för att bättre kunna trygga funktionen i den särskilda ordningen för import. Enligt förslaget kan genom kommissionens genomförandeförordning föreskrivas om åtgärder som bidrar till att bekämpa skattebedrägerier bland annat så att det individuella mervärdesskattenumret (IOSS-numret) som tilldelats skattskyldiga som använder den särskilda ordningen för import kombineras med det försändelsespecifika numret som hänför sig till den importerade varan.

Enligt kommissionens förslag ska förordning (EU) nr 904/2010 om administrativt samarbete och kampen mot mervärdesskattebedrägeri ändras så att medlemsstatens behöriga myndigheter i större omfattning än tidigare ges tillgång till den information som lämnats med registreringsanmälan i den särskilda ordningen för import. Dessutom kan myndigheterna för respektive IOSS-nummer få uppgifter från Surveillance-systemet om importerade varor från varje konsumtionsmedlemsstat.

3.3.8 Rättelse av de skattedeklarationer som lämnas inom ramen för de särskilda ordningarna

Kommissionen föreslår att rättelseförfarandet för skattedeklarationerna inom ramen för de särskilda ordningarna ändras så att uppgifterna i skattedeklarationen kan rättas fram till det utsatta datumet för inlämning av skattedeklarationen för skatteperioden.

Ikraftträdande

Direktivets och förordningens bestämmelser som beskrivs i avsnitt 3.3.2 ska tillämpas från den 1 januari 2024. Till övriga delar ska bestämmelserna i direktivet och förordningen tillämpas från den 1 januari 2025. Bestämmelserna om att frångå arrangemang med avropslager ska emellertid tillämpas från den 1 januari 2026.

4 Förslagets rättsliga grund och förhållande till proportionalitets- och subsidiaritetsprincipen

Förslagen som gäller mervärdesskattedirektivet 2006/112/EG och förordning (EU) nr 904/2010 om administrativt samarbete och kampen mot mervärdesskattebedrägeri grundar sig på artikel 113 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF). Enligt artikeln ska rådet enhälligt anta bestämmelser om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om indirekta skatter i den mån en sådan harmonisering är nödvändig för att säkerställa att den inre marknaden upprättas och fungerar och för att undvika snedvridning av konkurrensen. Förslaget om genomförandeförordning (EU) nr 282/2011 grundar sig på artikel 397 i mervärdesskattedirektivet, enligt vilken rådet enhälligt på kommissionens förslag ska besluta om nödvändiga åtgärder för tillämpningen av direktivet. Statsrådet omfattar kommissionens syn på förslagets rättsliga grund.

Förslagen är enligt kommissionen förenliga med subsidiaritetsprincipen. Med hänsyn till att mervärdesbeskattningen har harmoniserats på EU nivå, och att förslagets syfte kräver en ändring av mervärdesskattedirektivet, kan målet inte uppnås enbart med åtgärder av medlemsstaterna. De svårigheter som ligger bakom förslagen är gemensamma för alla medlemsstater och enskilda åtgärder på nationell nivå kan snedvrیدا handeln på den inre marknaden. Dessutom visar det omfattande och varaktiga momsgapet att de nationella åtgärderna inte är tillräckliga för att bekämpa gränsöverskridande mervärdesskattebedrägerier. Initiativet till att modernisera mervärdesbeskattningen i den digitala tidsåldern kräver på så sätt kommissionens förslag till ändring av mervärdesskattedirektivet och rättsakter som har samband med det.

Förslaget står enligt kommissionen i proportion till det eftersträvade målet. Proportionaliteten säkerställs genom att medlemsstaterna kan avgöra huruvida de inför kraven på digital rapportering av mervärdesskatt för den inhemska försäljningen särskilt med tanke på antalet mervärdesskattebedrägerier på den inhemska marknaden. För att införa en enhetlig digital rapportering av mervärdesskatt inom EU är det nödvändigt att de nationella ordningarna är förenliga med de rapporteringskrav som tillämpas inom gemenskapshandeln. I fråga om plattformsekonomin riktar sig åtgärderna i synnerhet till branscherna logi och persontransporter som har de allra svåraste neutralitetsproblemen. Förslagen om en enda registrering som mervärdesskattskyldig i EU

innebär inga ingrepp i medlemsstaternas nationella förfaranden för registrering som mervärdesskattskyldig. Åtgärderna fokuserar däremot på att begränsa de situationer där en skattskyldig som är etablerad utanför konsumtionsmedlemsstaten är tvungen att registrera sig i konsumtionsmedlemsstaten. EU:s gemensamma ordning för registrering som mervärdesskattskyldig är förenlig med subsidiaritetsprincipen, eftersom den bidrar till en mera hållbar verksamhet på den inre marknaden.

Statsrådet omfattar kommissionens syn på proportionalitets- och subsidiaritetsprincipen.

5 Förslagets konsekvenser

Kommissionens direktivförslag förutsätter då det genomförs en ändring av lagstiftningen om mervärdesskatt så att den motsvarar de föreslagna ändringarna. De föreslagna ändringarna i genomförandeförordningen och förordningen om administrativt samarbete är förpliktande och direkt tillämpliga i medlemsstaterna.

Enligt kommissionens bedömning ökar de föreslagna ändringarna de administrativa kostnaderna för skatteförvaltningar och företag med cirka 14 miljarder euro i hela EU åren 2023–2032. Samtidigt ökar mervärdesskatteintäkterna med cirka 135–177 miljarder euro och de föreslagna ändringarna genererar besparingar på cirka 51 miljarder euro för företagen och skatteförvaltningarna. Nettofördelarna med de föreslagna ändringarna är då enligt kommissionens bedömning 172–214 miljarder euro i hela EU åren 2023–2032. Ställt i relation till storleken på Finlands ekonomi innebär detta uppskattningsvis 3–4 miljarder euro åren 2023–2032. Konsekvenserna för Finland kan dock vara mindre till exempel med tanke på det lilla momsgapet i Finland jämfört med många andra medlemsstater. Kommissionen har inte bedömt konsekvenserna av förslaget för varje medlemsstat. Utifrån de tillgängliga uppgifterna har ingen exakt bedömning kunnat göras av de föreslagna ändringarnas konsekvenser för Finland.

5.1 Digitala momsskyldigheter

Kravet på digital rapportering på den inre marknaden medför både engångskostnader och kontinuerliga kostnader för informationssystem och andra administrativa kostnader för företag och skatteförvaltningar. Kravet på digital rapportering kan å andra sidan också delvis minska företagens administrativa kostnader då man övergår till elektronisk fakturering och om en nationellt förhandsifyllda mervärdesskattedeklarationen införs. Även det att sammandragsdeklarationen slopas bidrar till att lätta företagens administrativa börda. Enligt kommissionens bedömning är nettovinnarna i synnerhet stora företag som bedriver gränsöverskridande handel. För små och medelstora företag som är verksamma endast i hemlandet bedöms de föreslagna ändringarna medföra små kostnader.

Enligt kommissionens bedömning som gäller hela EU ökar de föreslagna ändringarna som gäller kravet på digital rapportering företagens administrativa kostnader med 11,3 miljarder euro och skatteförvaltningarnas administrativa kostnader med 2,2 miljarder euro. De föreslagna ändringarna medför dock utöver kostnader även kostnadsbesparingar på 41,4 miljarder euro och cirka 111 miljarder euro mer i mervärdesskatteintäkter till medlemsstaterna. Enligt kommissionens bedömning ger kravet på digital rapportering då nettofördelar på cirka 138,9 miljarder euro i EU under åren 2023–2032.

5.2 Mervärdesbeskattning inom plattformsekonomin

Kommissionen bedömer att förslagen som gäller plattformsekonomin ökar gemenskapens mervärdesskatteintäkter med 24–66 miljarder euro och medför en kostnadsbesparing på cirka 0,5

miljarder euro på EU nivå under åren 2023–2032. Finlands skatteintäkter ökar främst på grund av den utvidgade skattebasen. För det andra underlättar överföringen av mervärdesskatteplikten från små aktörer till större plattformar kontrollen av skattskyldigheterna och bidrar till ökad efterlevnad av skyldigheterna. Förändringarna bedöms minska gränsdragnings- och tolkningsproblem i anknytning till plattformsekonomin samt minska snedvridningen av konkurrensen mellan likartade tjänster, men som erbjuds via olika kanaler.

5.3 En enda registrering som mervärdesskattskyldig i EU

De föreslagna ändringarna i registreringen som mervärdesskattskyldig minskar behovet för företag att registrera sig i flera medlemsstater och gör det lättare att iakttä momsskyldigheterna framför allt för små och medelstora företag. Ändringarna minskar också snedvridningen av konkurrensen och underlättar myndigheternas kontroll. Enligt kommissionens konsekvensbedömning omfattas de föreslagna ändringarna i registreringen som mervärdesskattskyldig cirka 300 000 företag i EU, av dem är cirka 280 000 små och medelstora företag. Enligt kommissionens bedömning medför de föreslagna ändringarna i registreringen som mervärdesskattskyldig kostnadsbesparingar på cirka 9 miljarder euro för företagen i EU under åren 2023–2032. De föreslagna ändringarna i registreringen som mervärdesskattskyldig har inga betydande konsekvenser för medlemsstaternas mervärdesskatteintäkter.

6 Ålands behörighet

Ärendet omfattas inte av landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet.

7 Nationell behandling av förslaget och behandling i Europeiska unionen

Europaparlamentet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén har ännu inte antagit yttranden om förslaget.

Förslagen har presenterats i rådets skattearbetsgrupp den 12 december 2022. Behandlingen av förslagen fortsätter i rådets skattearbetsgrupp våren 2023.

Utlåtanden om förslagen begärdes av centrala myndigheter med tanke på förslaget, centralorganisationer och aktörer inom näringslivet samt av Ålands landskapsregering. Remisstiden var 9.12–21.12.2022. I de utlåtanden som inlämnades inom ramen för den korta remisstiden var inställningen positiv till syftet med förslagen.

Sektion EU9 (Skatter) under kommittén för EU-ärenden behandlade genom skriftligt förfarande 9.1–11.1.2023 ett utkast till promemoria om förslagen.

8 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet stödjer förslagets mål att modernisera systemet för mervärdesskatt så att bestämmelserna om mervärdesskatt bättre än tidigare är anpassade för affärsverksamhet i det digitala samhället. Målet att utnyttja de möjligheter som den digitala tekniken erbjuder för att bekämpa skattebedrägerier kan understödjas. Statsrådet anser också att målet att förenkla mervärdesskattesystemet och minska företagens administrativa kostnader är viktigt.

Statsrådet stöder förslagets mål att förbättra tillgången till uppgifter om mervärdesskatt för skattekontrollen och på så sätt säkerställa korrekt tillämpning av mervärdesskattelagstiftningen och bekämpa skattebedrägerier som avser mervärdesskatt. De tidsgränser som kommissionen föreslår behöver dock ses över med hänsyn till behovet av kontroll och den administrativa börda

som orsakas. Statsrådet stödjer målet att modernisera, förenhetliga och digitalisera skyldigheten att rapportera mervärdesskatt och införa elektronisk fakturering som stödjer rapporteringen. Reformen behöver ännu ses över med tanke på små och medelstora företag. Statsrådet stödjer en revidering av bestämmelserna om mervärdesskatt för plattformarna för att säkerställa enhetlig tillämpning av bestämmelserna och neutral konkurrens på den inre marknaden. Vidare stödjer statsrådet målet att minska den administrativa bördan genom att minska behovet för skattskyldiga att registrera sig som mervärdesskattskyldig i flera medlemsstater. Det behövs dock ännu en närmare utredning av förslagens detaljer och de kostnader som förslagen medför för skattskyldiga och för Skatteförvaltningen. Statsrådet anser också att övergångsperioderna ska vara tillräckligt långa för att garantera ett smidigt införande.